การวิเคราะห์ประเทศไทยกับรางวัลบรรณารักษ์ดีเด่นของสภาบรรณารักษ์ภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้

ศาสตราจารย์ ดร. ชุติมา สัจจานันท์

บทความนี้วิเคราะห์รางวัลบรรณารักษ์ดีเด่นของสภาบรรณารักษ์ภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้ ในด้านความเป็นมา วัตถุประสงค์ เกณฑ์การตัดสิน และข้อมูลพื้นฐานของผู้ได้รับรางวัลชนะเลิศทั้งหมด และผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ได้รับรางวัลครั้งแรกของประเทศไทย ในพ.ศ. 2558 จากแบบนำเสนอชื่อ คำประกาศเกียรติคุณในพิธีมอบรางวัล และข่าวสารซึ่งแสดงถึงผลงานและความสำเร็จในการพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ทั้งในระดับชาติ ภูมิภาคและสากล ในหลายบทบาททั้งในฐานะผู้สอน นักการศึกษา นักวิจัย นักวิชาชีพ นักบริหาร และผู้นำ

Thailand and CONSAL Outstanding Librarian Award: An Analysis

Professor Dr.Chutima Sacchanand

This article analyzed CONSAL Outstanding Librarian Award in terms of its history, objectives, eligibility and criteria, procedures as well as basic information about gold prize outstanding librarian awardees. The analysis of the first CONSAL XVI Outstanding Librarian Awardee, gold prize from Thailand in the year 2015 from the nominator's form, citation during the award presentation ceremony as well as news/newsletters which showed her continuous strive for academic and professional development at the national, regional and international level in various roles: as outstanding professor, educator, researcher, professionals, administrator and leader.

การวิเคราะห์ประเทศไทยกับรางวัลบรรณารักษ์ดีเด่นของสภาบรรณารักษ์ภูมิภาคตะวันออกเฉียงใต้

*ศาสตราจารย์ ดร. ชุติมา สัจจานันท์**

ความนำ

การรวมกลุ่มของบรรณารักษ์ นักวิชาการ นักวิชาชีพทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในอาเซียนเริ่มมาตั้งแต่ ค.ศ.1970 โดยการจัดตั้งสภาบรรณารักษ์ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Congress of Southeast Asian Librarians-CONSAL) หรือเรียกกันโดยทั่วไปว่าคอนซาล เพื่อพัฒนาสถาบันห้องสมุด บุคลากร การศึกษา วิชาการและวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ โดยมีคณะกรรมการบริหารสภาฯประกอบด้วยนายกสมาคมห้องสมุดและผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติของทุกประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และมีสำนักงานเลขานุการหมุนเวียนไปตามประเทศสมาชิกมีกิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง คือการจัดประชุมทางวิชาการหมุนเวียนจัดโดยประเทศสมาชิก และต่อมาได้มีการคัดเลือกบรรณารักษ์ อาจารย์ นักวิชาการและนักวิชาชีพผู้มีผลงานดีเด่นในวงวิชาการและวิชาชีพทั้งในประเทศและภูมิภาคเพื่อมอบรางวัล CONSAL Outstanding Librarian Award ในการประชุมแต่ละครั้ง

1. รางวัล CONSAL Outstanding Librarian Award

รางวัล CONSAL Outstanding Librarian Award เริ่มมีการดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ.2545 (ค.ศ.2002) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นเกียรติแก่บรรณารักษ์ นักวิชาการและนักวิชาชีพในภูมิภาคที่ได้สร้างสรรค์และพัฒนาวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์มีผลงานดีเด่นและเป็นที่ประจักษ์มา อย่างต่อเนื่อง โดยมอบรางวัล CONSAL Outstanding Librarian Award. Gold Prize. **1 รางวัล แก่ผู้ชนะเลิศ** และมีการมอบรางวัลรองชนะเลิศ ซึ่งขึ้นอยู่กับเจ้าภาพในแต่ละปี เช่น การจัดการประชุมคอนซาล ครั้งที่ 15 พ.ศ. 2555 ที่ประเทศอินโดนีเซีย นอกจากมอบรางวัลชนะเลิศเหรียญทองแล้ว ยังมีการมอบรางวัลเหรียญเงินและเหรียญทองแดง รางวัลละ 1 คน แต่ในการประชุมที่ประเทศไทย มีการมอบรางวัลเหรียญเงินให้ผู้ได้รับรางวัลรองลงมาทั้งหมด 4 คน

* อ.บ.(บรรณารักษศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พ.ม., อ.ม. (บรรณารักษศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, M.L.S. (Information Science) University of the Philippines, EdD Charles Sturt University, Australia ศาสตราจารย์ และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สารสนเทศศาสตร์) สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อีเมล: chutimastou@gmail.com

กระบวนการสรรหา ประกอบด้วย ประเทศสมาชิก โดยสมาคมห้องสมุดและหอสมุดแห่งชาติของแต่ละประเทศสรรหาบุคคลตามเกณฑ์ที่กำหนด ประเทศละหนึ่งชื่อ และเสนอเอกสารและผลงานต่อคณะกรรมการตัดสินซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริหารคอนซาล

เกณฑ์การตัดสินกำหนดว่าเป็นบุคคลซึ่งอุทิศตนเพื่อความก้าวหน้าของวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในประเทศสมาชิก เป็นสมาชิกสมาคมห้องสมุดของประเทศนั้นๆ มานานกว่าห้าปี และเน้นผลงานในวิชาชีพต่อเนื่องในช่วงห้าปี

2. ผลการวิเคราะห์ผู้ได้รับรางวัล CONSAL Outstanding Librarian Award. Gold Prize

ผู้ได้รับรางวัล CONSAL Outstanding Librarian Award. Gold Prize ทั้งหมด (พ.ศ.2545-พ.ศ.2558) มีจำนวน 6 คน วิเคราะห์ได้ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ ผู้ได้รับรางวัล CONSAL Outsanding Librarian Award Gold Prize

ค.ศ./พ.ศ.	ประเทศที่ได้รับรางวัล	ชื่อ และตำแหน่งขณะได้รับรางวัล
2002 (พ.ศ.2545) CONSAL XI, Singapore	ฟิลิปปินส์	Antonio M. Santos บรรณารักษ์กฎหมาย มหาวิทยาลัยแห่งชาติฟิลิปปินส์ (Law librarian, University of the Philippines) ตำแหน่งสุดท้าย คือ Director National Library of the Philippines) ถึงแก่กรรม
2003 (พ.ศ.2546) CONSAL XII, Brunei Darussalam	มาเลเซีย	Dato Dr. Zaition Osman หัวหน้าบรรณารักษ์ หอสมุดมหาวิทยาลัยมาลายา (Chief librarian of University Malaya Library) (Zaiton_osman@yahoo.com)
2006 (พ.ศ.2549) CONSAL XIII, Philippines	สิงคโปร์	Dr. Rasu Ramanchandran ผู้อำนวยการบริหารสภาพัฒนาหนังสือแห่งชาติสิงคโปร์ (Executive Director of the Nation Book Development Council of Singapore) (Former Deputy Chief Executive, National Library Board)
2009 (พ.ศ.2552) CONSAL XIV, Vietnam	มาเลเซีย	Dato' Zawiyah Baba อธิบดีหอสมุดแห่งชาติมาเลเซีย (Director-General of the National Library of Malaysia) (zwiyah.baba@gmail.com)

2012 (พ.ศ.2555) CONSAL XV Indonesia	อินโดนีเซีย	M.Si. Suherman บรรณารักษ์ สถาบันวิทยาศาสตร์อินโดนีเซีย (Indonesian Institute of Sciences)
2015 (พ.ศ.2558) CONSAL XVI	ไทย	Dr. Chutima Sacchanand Professor and Chairperson of the Ph.D. Program, School of Liberal Arts, Sukhothai Thammathirat Open University

จากตารางที่ 1 เมื่อวิเคราะห์ผู้ได้รับรางวัล CONSAL Outstanding Librarian Award, **Gold prize** ตามประเทศพบว่า ประเทศฟิลิปปินส์เป็นประเทศแรกที่ได้รับรางวัล ประเทศที่มีผู้ได้รับรางวัลมากกว่าหนึ่งคน คือสองคน ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ประเทศที่ได้รับรางวัลหนึ่งคน ได้แก่ ประเทศฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และไทย ประเทศที่ยังไม่มีผู้ได้รับรางวัล **Gold prize** ได้แก่ พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา และบรูไน โดยผู้ได้รับรางวัลเพศหญิง (มาเลเซียและไทย) และเพศชาย (ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย) มีจำนวนเท่ากัน

เมื่อจำแนกตามลักษณะงานในวิชาชีพ พบว่าผู้ได้รับรางวัลส่วนใหญ่เป็นผู้บริหาร ทำงานห้องสมุดและเกี่ยวข้องกับหอสมุดแห่งชาติและห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้งในขณะได้รับรางวัลก่อนหรือหลังได้รับรางวัล ขณะที่มีผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับการศึกษาหรือผู้สอน มีเพียง 1 คนจากประเทศไทย

3. ผลการวิเคราะห์การได้รับรางวัลและผู้ได้รับรางวัล CONSAL XVI Outstanding Librarian Award, Gold Prize ของประเทศไทย

การได้รับรางวัล CONSAL Outstanding Librarian Award, Gold Prize ของประเทศไทยในการประชุม CONSAL XVI ครั้งนี้ นับเป็นครั้งแรกที่มีผู้ได้รับรางวัลจากประเทศไทย โดยกระบวนการเสนอชื่อได้จากการพิจารณาและลงมติของคณะกรรมการบริหารสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในการประชุมครั้งที่ 7/2558 เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ.2558 โดยพิจารณาจากประวัติและผลงานตามเกณฑ์ที่กำหนดและนำเสนอคณะกรรมการตัดสินรางวัลคอนซาล ผลการตัดสิน ผู้ได้รับรางวัล CONSAL XVI Outstanding Librarian Award, Gold Prize **คือ ศาสตราจารย์ ดร. ชุติมา สัจจานันท์** จากประเทศไทย

ศาสตราจารย์ ดร. ชุติมา สัจจานันท์ รับรางวัล
CONSAL XVI Outstanding Librarian Award, Gold Prize

ศาสตราจารย์พิเศษ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ
มอบดอกไม้แสดงความยินดี

ผู้ได้รับรางวัล CONSAL XVI Outstanding Libraian Award

สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ และบรรณารักษ์จากประเทศไทยร่วมแสดงความยินดี

ผลการวิเคราะห์ผลงานคุณูปการต่อการพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในประเทศ ในภูมิภาค และในระดับสากลจากเอกสารข้อมูลแบบเสนอชื่อ ข้อความประกาศเกียรติคุณ (Citation) ในพิธีมอบรางวัล และข่าวสารที่เผยแพร่ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สรุปจุดเด่นได้ดังนี้

"มีผลทางวิชาการและวิชาชีพโดดเด่นทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และสากล ในบทบาทที่หลากหลายและต่อเนื่องทั้งในฐานะผู้สอน/นักการศึกษา/นักวิชาการ นักวิจัย นักวิชาชีพ และนักบริหารหรือผู้นำ"

ในฐานะ***ผู้สอนหรือ นักการศึกษา*** มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการศึกษาวิชาสารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาสารสนเทศศาสตร์ด้วยระบบการศึกษาทางไกลในระดับปริญญาตรีและบุกเบิกการศึกษาทางไกลในระดับบัณฑิตศึกษาจนถึงระดับปริญญาเอก เป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรในวิชาชีพ และเป็นนวัตกรรมการศึกษาสารสนเทศศาสตร์ของประชาคมอาเซียน ซึ่งได้นำเสนอในการประชุมสัมมนาทางวิชาการระดับภูมิภาคและระดับสากลและตีพิมพ์ผลงานเผยแพร่ จากผลงานการจัดการเรียนการสอนทางไกลเป็นที่ประจักษ์ จึงได้รับรางวัลจากมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราชให้เป็น Talented People ด้านการเรียนการสอน

นอกจากนี้ยังได้สร้างสรรค์ผลงานวิชาการในรูปแบบต่างๆจำนวนมากอย่างต่อเนื่องทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผลงานได้รับการอ้างอิงอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและต่างประเทศ และได้รับการโปรดเกล้าฯให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ ในสาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ เป็นศาสตราจารย์ประจำคนเดียวในสาขานี้ในประเทศไทยในขณะนี้

บทบาทสำคัญทางวิชาการ ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ/ที่ปรึกษา/กรรมการในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการศึกษา ศาสตราจารย์อาคันตุกะของสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น ประเทศในอาเซียน ญี่ปุ่น เกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และนำเสนอผลงาน ในการประชุมขององค์การ/สมาคมวิชาชีพระดับชาติ ระดับภูมิภาคและนานาชาติ เป็นกรรมการถาวร (Standing Committee) กรรมการที่ปรึกษา และกรรมการจัดประชุมนานาชาติ เป็นผู้ประเมินคุณภาพเอกสารการประชุมทางวิชาการต่างๆ เช่น European Conference on Information Literacy (ECIL), CONSAL, สมาคมห้องสมุดอินเดีย สมาคมห้องสมุดญี่ปุ่น เป็นต้น

ด้านวารสารวิชาการ เป็นบรรณาธิการ กองบรรณาธิการวารสารระดับชาติและนานาชาติ และผู้ประเมินคุณภาพบทความหลายชื่อ เช่น วารสารวิจัย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย วารสารสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น Journal of Library and Information Science, New Review of Librarianship, Library Management ซึ่งอยู่ในฐานข้อมูลสากล

ในฐานะ***นักวิจัย*** มีผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่องโดยได้รับทุนจากแหล่งทุนต่างๆ ทั้งแหล่งทุนภายในของมหาวิทยาลัย และภายนอกมหาวิทยาลัย ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สภาการศึกษา สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย รวมทั้งจากองค์การทางวิชาชีพระหว่างประเทศ และมีความร่วมมือในการวิจัยกับนักวิจัยต่างประเทศ ผลงานวิจัยได้รับการเผยแพร่และนำไปใช้อย่างกว้างขวาง ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ มีผลงานวิจัยที่ได้รับรางวัลดีเด่นสองเรื่อง และมีหนึ่งเรื่อง ได้รับการคัดเลือกจากสหพันธ์ระหว่างประเทศว่าด้วยสมาคมห้องสมุดและสถาบัน หรือ อิฟลา ให้แปลบทความวิจัยจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาฝรั่งเศส และผลงานวิจัยได้ถูกนำไปใช้และสู่การปฏิบัติในการพัฒนาวงการศึกษา วิชาชีพ และห้องสมุด นอกจากนี้ยังได้รับทุนโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก) ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว) เป็นครั้งแรกของศาสตร์สาขานี้ในการจัดการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศาสตร์ อันนำไปสู่การเป็นที่ยอมรับและการพัฒนาการศึกษาและการวิจัยสารสนเทศศาสตร์สู่สากล นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้บรรณารักษ์และนักวิชาชีพตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย มีการวิจัยเพื่อพัฒนางานโดยการเป็นวิทยากร ให้คำปรึกษา และจัดอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการวิจัยของบรรณารักษ์

ในฐานะ***นักวิชาชีพ*** มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสถาบันการศึกษา สมาคมวิชาชีพห้องสมุดและบุคลากร ในวิชาชีพ โดยการเป็นที่ปรึกษา วิทยากร ผู้ทรงคุณวุฒิ

ในฐานะ***นักบริหารหรือผู้นำ***ปัจจุบันเป็นประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ นอกจากนี้ ในอดีตยังมีตำแหน่งบริหารที่สำคัญๆ ในวิชาชีพ เช่น นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ (พ.ศ. 2540-2541, 2550-2552) กรรมการบริหารคอนซาล กรรมการบริหารแผนกทฤษฎีและวิจัยของอิฟลา (ค.ศ.1997-2001) ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์ (คณบดี) รองอธิการบดี มสธ และปัจจุบันเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัยหลายแห่ง

นายกสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ร่วมแสดงความยินดี

Madam Chairman, CONSAL and TLA executive board members, distinguished participants, ladies and gentlemen.

I am extremely honored and grateful to receive this prestigious golden award this year, the year that the Thai people celebrate the 60th birthday of our beloved Princess, Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn, and the year of the official establishment of the AEC (Asian Economic Community). I would like to convey my sincerest gratitude and appreciation to the TLA and CONSAL executive boards, as well as to the award selection committee for their recognition of my efforts to benefit the LIS community in Thailand and in the ASEAN region.

It is really a privilege to receive this honorable award. It is a long way to come for me, with 43 years in this profession, in many different roles and positions. I do not make the journey here alone: numerous people have supported me along the way. I am also blessed with amazing and supportive parents, teachers, friends, colleagues and students. I can say that over my career I have derived from them the strength to challenge myself and perform better at each stage. I would not be here today without all of their support and encouragement. My heartfelt thanks for all.

This recognition has enormously reinforced my belief that hard work and continuous dedication to the profession and to society, without hoping for any return, are eventually rewarded. It encourages me to continue my work, inspires me to continue striving for excellence and moreover challenges me to commit and contribute more and more to the LIS community, especially LIS education, training and staff development in my country and the ASEAN region.

I would like to conclude that I humbly accept this award, not only in my own name, but in the name of my institution, the LIS profession and my country. Thanks to all.

คำกล่าวของผู้ได้รับรางวัลในพิธีรับมอบรางวัล 12 มิถุนายน 2558

CONSAL Outstanding Librarian Award 2015 Gold Winner
Prof. Dr. Chutima Sacchanand

Prof. Dr. Chutima Sacchanand delivering her award winning speech at the presentation ceremony on 12 June 2015

About the Winner

Professor Dr. Chutima Sacchanand obtained B.A., M.A. (Library Science) from Chulalongkorn University, Masters in Library and Information Science (MLS) from University of the Philippines (UNESCO/UNDP scholarship), EdD from Charles Sturt University, Australia (STOU scholarship). She is presently Chairperson of the Ph.D. program in Information Science in the School of Liberal Arts, Sukhothai Thammathirat Open University (STOU) in Thailand.

She has made valuable and significant contributions to the development and progress of LIS education and librarianship in her country. In her multiple roles of LIS professor, educator, researcher and leader, her influence has even reached beyond the national level to the regional and international level.

She has been at the forefront in LIS education and was among its pioneers in the field of distance education and distance librarianship in Thailand and ASEAN region. Distance education in information science with focus on information management was started at STOU from bachelor's degree in 1989, master's degree in 2002 to doctoral degree in 2010

as well as certificate, diploma and short courses continuing profession development program . This has been the hallmark, remarkable phenomena and an innovation which has made a significant impact to the LIS profession especially staff development and a model of study for educators, researchers and practitioners in the field .

She has been on the advisory committees of many international conferences, for which she has acted as keynote speaker and peer reviewer. Other roles include visiting professor, co-advisor, thesis/dissertation examiner, invited expert, and consultant to many LIS schools/departments in a number of countries, as well as UNESCO expert.

Professor Dr. Chutima has written an extensive number of articles for a wide range of professional and academic journals. She has been a very significant contributor to research and development in the profession and has received many grants and awards. One of her research papers which was presented in English has been selected by IFLA for translation into French. She has promoted research through her papers and lectures and has encouraged librarians to be aware of the importance and need for research. She believes that librarians acting as practitioner-researchers can raise the status of the profession.

Through her strong national, regional and international collaborative partnerships and networks, as well as her strong knowledge and experience as a former TLA (Thailand Library Association) President, CONSAL Executive Board Member, Standing Committee member of IFLA - Library Theory and Research Section, STOU Library Director, Dean, Vice President as well as her current role as a member of many university councils and library boards, she has contributed to setting a new direction for LIS education, libraries and librarianship in the country, moving towards regionalization and internationalization.

The many awards given to her reflect the recognition of her distinguished roles, services and achievement at the national, regional and international levels. This presentation of the CONSAL XVI Outstanding Librarian Award – **Gold Prize** is an opportunity for the LIS community in Thailand and the ASEAN region to acknowledge her commitment to the profession and the region.

A part of her speech on the day of her receiving the award shows her continuous effort and dedication to the profession, the country and the region.

> *"This recognition has greatly reinforced my believe that hard work and continuously dedication for the profession and the society without hoping any return are rewarded, and encouraging me to continuously my work, inspired me to continue striving for excellence and challenging me to commit and contribute more and more to the LIS community especially LIS education and training and staff development in my country and ASEAN region".*

ที่มา: http://www.ifla.org/files/assets/asia-and-oceania/news/consaloutstandinglibrarianchtima.pdf

เพชรเม็ดงามในรอบสัปดาห์

ศ.ดร.ชุติมา รับรางวัลด้านสารสนเทศศาสตร์ดีเด่น จาก CONSAL

สถาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ Congress of Southeast Asian Librarians (CONSAL) ตัดสินมอบรางวัล CONSAL XVI Outstanding Librarian Award ประจำปี 2015, Gold Prize แก่ศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา สัจจานันท์ ศาสตราจารย์ประจำ และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งเป็นรางวัลที่มอบแก่บรรณารักษ์และนักวิชาชีพในภูมิภาคที่ได้สร้างสรรค์ พัฒนาวิชาชีพ โดดเด่นงานดีเด่นและเป็นที่ประจักษ์มาอย่างต่อเนื่อง สำหรับพิธีมอบรางวัลมีขึ้นในการประชุมสถาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อวันที่ 12 มิ.ย. ที่ห้องนิทรรศการและการประชุม ในเทศ บางนา

นับเป็นปีที่ 45 ของการรวมกลุ่มของสถาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือ CONSAL ที่สร้างความร่วมมือกันขององค์การและสถาบันต่างๆ ทั้งในภูมิภาคและนานาชาติ ในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ สารสนเทศศาสตร์ เอกสารศาสตร์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบรรณารักษ์ โดยมีสมาชิกที่ประกอบด้วยประเทศต่างๆ ในอาเซียน มีนายกสมาคมห้องสมุด และผู้อำนวยการหอสมุดแห่งชาติ ของทุกประเทศเป็นคณะกรรมการบริหาร (CONSAL Executive Board Members) มีสำนักงานเลขานุการหมุนเวียนไปตามประเทศสมาชิกทุก 3 ปี จึงมีการจัดประชุมCONSALทุก 3 ปี เพื่อถกอภิปรายในของคณะกรรมการบริหารและจัดประชุมทางวิชาการในหัวข้อที่น่าสนใจ สอดคล้องกับความต้องการของภูมิภาคและพัฒนาการทางวิชาการและวิชาชีพสารสนเทศศาสตร์ในระดับสากล สำหรับในปี 2558 นี้ นับเป็นครั้งที่ 16 ของการประชุม โดยประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 11 – 13 มิ.ย. 2558 ณ ศูนย์นิทรรศการและการประชุมไบเทค บางนา เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระชนมายุครบ 5 รอบ 60 พรรษา และการประชุมครั้งนี้ยังได้รับพระเมตตาจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานในพิธีเปิด นอกจากนี้ในการประชุมสถาบรรณารักษ์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ครั้งนี้ได้มีการเพิ่มรางวัล ***CONSAL XVI Outstanding Librarian Award*** ประเภท ***Golden Prize (เหรียญทอง)*** แก่ศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา สัจจานันท์ ศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ เป็นผู้เสนอชื่อ ทั้งนี้นับเป็นคนไทยคนแรกที่ได้รับรางวัลนี้ โดย ศ.ดร.ชุติมา มีผลงานทางวิชาการและวิชาชีพที่โดดเด่นทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาคและสากล ทั้งในบทบาทของนักการศึกษา นักวิจัย นักวิชาชีพ และนักบริหารหรือผู้นำ โดยเข้ารับรางวัลจาก นางสุนิสา จิตรพันธ์ รองเลขาธิการสภาศิลปะ หรือและรับช่อดอกไม้แสดงความยินดีจากศาสตราจารย์ คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต ทั้งนี้ยังมีผู้ที่ได้รับรางวัลด้วยกว่าในประเทศ Silver Prize (เหรียญเงิน) อีก 4 คน จาก 4 ประเทศ ประกอบด้วย ประเทศมาเลเซีย เวียดนาม อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์

ประวัติ

ศาสตราจารย์ ดร. ชุติมา สัจจานันท์ สำเร็จการศึกษา อักษรศาสตรบัณฑิตและอักษรศาสตรมหาบัณฑิต จากจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย Master of Library Science วิชาเอก Information Science และ Post-Graduate Diploma, Science Information Specialists in Southeast Asia จาก University of the Philippines ด้วยทุน UNESCO และ UNDP และ Doctorof Education จาก Charles Sturt University ประเทศออสเตรเลีย ด้วยทุนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ปัจจุบันดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ประจำ และประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ที่มา: http://www.stou.ac.th/Home/E_variety/170658.pdf

ผลงานได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณยกย่องจากองค์กรต่างๆ ได้แก่

- รางวัลงานวิจัยดีเด่นประจำปี 2557 ของ มสธ เรื่อง การพัฒนามาตรฐานการรู้สารสนเทศและยุทธศาสตร์การพัฒนานักเรียนไทยให้เป็นผู้รู้สารสนเทศ

- รางวัล Talented people ด้านการเรียนการสอน ของมสธ (พ.ศ.2556)

- รางวัลงานวิจัยดีเด่น สาขาภาษาและวรรณกรรม จากคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การพัฒนาเกณฑ์การประเมินค่าวรรณกรรมไทย" พ.ศ.2545

- ศิษย์เก่าดีเด่นของ Institute of Library Science, University of the Philippines เนื่องในโอกาสฉลองครบรอบ 50 ปีของสถาบัน (ค.ศ.2001)

- บุคลากรดีเด่น ระดับ 9 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (พ.ศ. 2540)

- รางวัลบุคคลดีเด่นในวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ (พ.ศ. 2535)

- รางวัลข้าราชการพลเรือนดีเด่น กรมการฝึกหัดครู (พ.ศ. 2529)

- รางวัลพระราชทานการประกวดหนังสือดีเด่น ประจำปี ประเภทสารคดีของคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2520 เรื่อง ว.ณ ประมวญมารค และ พ.ศ. 2525 เรื่อง ปกิณกะเรื่องหนังสือในสมัยรัตนโกสินทร์ (ผลงานร่วมกับนวลจันทร์ รัตนากร และมารศรี ศิวรักษ์)

-ประวัติและผลงานได้รับการบันทึกไว้ในหนังสือ*บุคคลสำคัญในการพัฒนาห้องสมุดของไทยในรอบ 80 ปี (พ.ศ.2448-2528)* จัดพิมพ์โดยหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร เนื่องในโอกาสหอสมุดแห่งชาติครบรอบ 80 ปี วันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2528 และหนังสือ *สวนศรีอักษรศาสตร์* จัดพิมพ์โดยคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ.2535) ในฐานะผู้ใช้ความรู้ที่ได้ศึกษาจากคณะอักษรศาสตร์ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย และเป็นผู้มีชื่อเสียงเกียรติคุณเป็นที่รู้จักยกย่องในวงการต่าง ๆ และ *ทำเนียบผู้ทรงคุณวุฒิในวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์* จัดพิมพ์โดยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (พ.ศ.2541)

บทสรุป

สมาคมวิชาชีพเป็นองค์กรของผู้ประกอบวิชาชีพ แสดงให้เห็นถึงการเป็นวิชาชีพหรืออาชีพที่ต้องอาศัยวิชาความรู้ความชำนาญซึ่งเป็นที่ยอมรับและยกย่องในสังคม เป็นศูนย์กลางการดำเนินกิจการทางวิชาการและวิชาชีพ และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาบุคลากร องค์กร วิชาชีพและสังคม อันจักผดุงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพและบุคลากรในวิชาชีพ ทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและระดับสากล รางวัล **CONSAL Outstanding Librarian Award** ก่อตั้งโดยสภาบรรณารักษ์ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นความพยายามยกย่องเชิดชูนักวิชาการ นักวิชาชีพในวงการบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในระดับภูมิภาค ให้เป็นที่ประจักษ์ในสังคมนานาชาติ ดังนั้นการได้รับรางวัล **CONSAL XVI Outstanding Librarian Award**–Gold Prize ประจำปี ค.ศ. 2015 ครั้งแรกของประเทศไทยและคนไทย จึงถือได้ว่าเป็นเกียรติประวัติและเป็นศักดิ์ศรีไม่เฉพาะต่อบุคคล แต่รวมถึงวิชาชีพและประเทศไทย ดังคำกล่าวประกาศเกียรติคุณผู้ได้รับรางวัลตอนหนึ่งระบุว่า *"เป็นการยอมรับและยกย่องบทบาท ผลงาน และความสำเร็จที่โดดเด่นทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาคและสากล และการอุทิศตนต่อวิชาชีพและภูมิภาคนี้มาอย่างยาวนาน"* และคำกล่าวในพิธีรับมอบรางวัลของผู้ได้รับรางวัลตอนหนึ่งว่า *"ข้าพเจ้ามิได้รับมอบรางวัลนี้ในนามตนเอง แต่รับมอบรางวัลนี้ในนามสถาบันการศึกษา วิชาชีพ และประเทศไทย"*

เอกสารอ้างอิง

เพชรเม็ดงามในรอบสัปดาห์ ศ.ดร.ชุติมา รับรางวัลด้านสารสนเทศศาสตร์ดีเด่นจาก CONSAL. *วาไรตี้สุดสัปดาห์* วันพุธที่ 14 มิถุนายน 2558.

Chutima Sacchanand (2015). Speech on the Occasion of Receiving the Award. June 13,2015.

Citation of Professor Dr. Chutima Sacchanand CONSAL XVI Outstanding Librarian Award: Gold Prize. Announced at the Award Presentation Ceremony , CONSAL XVI General Conference. June13, 2015.

Congress of Southeast Asian Librarians. Retrieved September 10, 2015 from http://www.consal.org

CONSAL Outstanding Librarian Award Gold Prize. **Professor Chutima Sacchanand** Retrieved September 12, 2015 from http://www.ifla.org/files/assest/ asia-and-oceania/news/ consaloutstandinglibrarianchutima.pdf

"CONSAL XVI Outstanding Librarian Award: Gold Prize." *STOU Newsletter.* **11 (2015): 3-4.**

CONSAL Outstanding Librarian Award **2015**. Retrieved September 12, 2015 from http://www.ifla.org/node/9866

Thai Library Association. (2015). CONSAL Outstanding Librarian Award (Gold Award) Nomination.

❑❑❑❑

